

Memo

aan: Geïnteresseerden Herijking verdeelmodellen Gemeentefonds Sociaal Domein

van: AEF

datum: 27 mei 2019

onderwerp: Steekproef – resultaat en manier van samenstellen

Voor het onderzoek in het kader van herijking van de verdeelmodellen wordt een uitvraag gedaan bij een steekproef van gemeenten. Dit is een gecombineerde steekproef en uitvraag voor beide onderzoeken (zowel Cebeon als AEF), zodat we een integraal beeld hebben van de kosten. Voor een gedegen onderzoek is het van belang dat verschillende soorten gemeenten goed vertegenwoordigd zijn in deze steekproef. In dit document kunt u lezen welke criteria we gebruikt hebben, wat de steekproef is geworden, en hoe we de selectie gedaan hebben.

Criteria voor de steekproef

Voor het bepalen van de steekproef hebben we een aantal criteria gebruikt. We hebben deze criteria afgestemd met de begeleidingscommissies en de stuurgroep en getoetst bij enkele andere gremia. Dit leidde tot onderstaande lijst met criteria.

Onderwerp	Criteria
Demografische structuurkenmerken	<ul style="list-style-type: none">– Aantal inwoners– Leeftijdsopbouw en huishoudensopbouw– Groei of krimp
Sociaaleconomische structuurkenmerken	<ul style="list-style-type: none">– Gemiddeld inkomen en gebruik bijstand– Aanwezigheid achterstandsgroepen
Gezondheidskenmerken	<ul style="list-style-type: none">– Medicijngebruik– Ervaren gezondheid
Geografische ligging	<ul style="list-style-type: none">– Regionale spreiding over provincies– Centrum- of randgemeente– Stedelijkheid– Aantal kernen
Feitelijke netto uitgavenpatronen o.b.v. lv3	<ul style="list-style-type: none">– Totaalkosten sociaal domein– Kosten voor (combinaties van) lv3-taakvelden
Gebruik	<ul style="list-style-type: none">– Jongeren in jeugdhulp en groei daarvan– Jongeren geholpen door sociale wijkteams– Type verwijzer in jeugdhulp– Cliënten Wmo ambulante– Cliënten beschermd wonen– Loonkostensubsidie

We hebben onderzocht of criteria gerelateerd aan schuldhulpverlening toegevoegd zouden kunnen worden. Helaas bleek hiervoor geen data beschikbaar op het juiste niveau. Informatie van de Raad voor de Rechtspraak was alleen beschikbaar per arrondissement en data rondom betalingsproblemen zorgverzekering waren alleen beschikbaar over de G4.

Andersson Elffers Felix

Resultaat

Op basis van het hierboven beschreven proces zijn Cebeon en AEF in samenwerking tot de volgende steekproef gekomen.

Gemeenten in steekproef			
Aalten	Eemnes	Mill en Sint Hubert	Sliedrecht
Almere	Eijsden-Margraten	Moerdijk	Sluis
Alphen aan den Rijn	Eindhoven	Midden-Delfland	Sint-Michielsgestel
Amstelveen	Emmen	Montfoort	Smallingerland
Amsterdam	Enschede	Nieuwegein	Stadskanaal
Apeldoorn	Ermelo	Nieuwkoop	Staphorst
Appingedam	Etten-Leur	Noordenveld	Steenwijkerland
Arnhem	Goes	Oirschot	Texel
Asten	Gouda	Oisterwijk	Tilburg
Barneveld	Groningen	Oldambt	Urk
Berg en Dal	Hardenberg	Oldebroek	Utrecht
Bergen op Zoom	Heerlen	Opsterland	Utrechtse Heuvelrug
Berkelland	Hellevoetsluis	Ouder-Amstel	Veldhoven
Bladel	Hilversum	Oudewater	Venlo
Bloemendaal	Hollands Kroon	Pekela	Vlaardingen
Breda	Huizen	Purmerend	Vlissingen
Brielle	Kaag en Braassem	Renkum	Waterland
Brummen	Kampen	Roermond	West Maas en Waal
Brunssum	Kapelle	Roosendaal	Westerveld
Bunschoten	Kerkrade	Rotterdam	Woensdrecht
Buren	Koggenland	Schagen	Wormerland
De Fryske Marren	Landgraaf	Schiermonnikoog	Woudenberg
Delft	Lansingerland	Schouwen-Duiveland	Zoetermeer
Dordrecht	Leeuwarden	's-Gravenhage	Zoeterwoude
Druuten	Medemblik	's-Hertogenbosch	Zundert
Ede	Meerssen	Sint-Anthonis	Zwolle

Andersson Elffers Felix

Proces en selectiecriteria

Op basis van de criteria hebben we gezocht naar een goede steekproef. Daarvoor zijn alle gemeenten voor ieder van de criteria ingedeeld in groepen, bijvoorbeeld van “zeer klein / zeer weinig” tot “zeer groot / zeer veel”. Gemeenten zijn dusdanig geselecteerd dat iedere groep voldoende vertegenwoordigd is in de steekproef.

Hieronder is een voorbeeld opgenomen van het percentage jongeren. Gemeenten zijn op basis van het percentage jongeren ingedeeld in vijf groepen van gelijke omvang. Vervolgens is gezorgd voor een voldoende vertegenwoordiging van iedere groep. Van de gemeenten met een ‘erg klein’ percentage jongeren, is 28,9% in de steekproef opgenomen. Van de gemeenten met een ‘klein’ percentage jongeren, is 32,9% opgenomen, etcetera.

Percentage jongeren	Aantal gemeenten	Aantal in steekproef	Aandeel steekproef
Erg klein	76	23	30,3%
Klein	76	26	34,2%
Gemiddeld	76	22	28,9%
Groot	76	15	19,7%
Erg groot	76	18	23,7%

We hebben iteratief gezocht naar gemeenten die gezamenlijk op alle criteria tegelijk een goed beeld gaven. Een gemeente door een andere gemeente vervangen kan immers op elk van de criteria een verschuiving geven. Gezien het aantal criteria om mee te wegen, is het niet mogelijk om van iedere groep exact hetzelfde aandeel in de steekproef mee te nemen. Wel is op deze wijze geborgd dat voor ieder criterium de diverse groepen ieder voldoende vertegenwoordigd zijn in de steekproef.

Voor specifieke groepen gemeenten is apart gekeken naar voldoende vertegenwoordiging. Zo zijn alle G4 gemeenten opgenomen, net als twee Waddeneilanden. Dit om te voorkomen dat we conclusies trekken op basis van één waarneming. Herindelingsgemeenten zijn bewust zo min mogelijk meegenomen. Voor deze gemeenten is het immers een grote opgave om alle gegevens te achterhalen. Waar mogelijk is rekening gehouden met gemeenten die graag deel wilden nemen aan het onderzoek. Dit is echter gezien bovenstaande randvoorwaarden niet altijd mogelijk geweest.

Het voorstel voor de steekproef hebben we per mail voorgelegd aan de stuurgroep en begeleidingscommissies. Op basis van de reacties hebben we de steekproef gefinaliseerd.